

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXX. — Izdan in razposlan dne 17. avgusta 1876.

96.

Dogovor od 12. decembra 1875,

med avstro-ogersko monarhijo in kneževino Liechtensteinsko, da se pogodba od 23. decembra 1863 o nadaljnji veljavi colnega in davkovnega edinstva (Drž. zak. od l. 1864 št. 47) za leto 1876 podaljša.

(Ukrenjen na Dunaji dne 12. decembra 1875, po Njegovem e. in kr. apostolskem Veličanstvu pritrjen v Budim-Pešti dne 24. maja 1876 in v obojstranskih pritrilih izmenjan 30. dne junija 1876.)

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski;

apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hervaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

dajemo na znanje in poročamo:

Ker je bila med Našim in Njegove Svetlosti vladajočega kneza liechtensteinskega pooblaščenecem na Dunaji dne 12. decembra 1875 o obnovi colnega in davkovnega edinstva osnovanega v letu 1852 in po glasu državne pogodbe od 23. decembra 1863 nadaljevanega, katero se vsled storjene odpovedi 31. dne decembra 1875 izteče, sklenjena in podpisana iz dveh členov sestojéča pogodba, ki od besede do besede slove takó:

Njegovo Veličanstvo cesar avstrijski, kralj česki i.t.d. in apostolski kralj ogerski z ene strani, in

Njegova Svetlost knez vladar liechtensteinski z druge strani, sta o obnovi v letu 1852 osnovanega in po državni pogodbi od 23. decembra 1863 nadaljevanega colnega in davkovnega edinstva, katero se vsled odpovedi z 31. dnem decembra tega leta izteče, sprožila pogajanje in za tega delj imenovala si pooblaščenca, namreč:

Njegovo Veličanstvo cesar avstrijski, kralj česki i.t.d. in apostolski kralj ogerski:

Gospoda barona Jožefa Žvegel-na, viteza reda Sv. Štefana in železne krone III. razreda, c. in kr. dvornega in ministerskega svetovavca;

Njegova Svetlost knez vladar liechtensteinski:

Gospoda grofa Klementa Westphalen,

katera sta, — pogledavši svoji pooblastili, ki sta bili najdeni v dobrem redu, — zedinila se o naslednjih določilih:

Člen I.

Davkovno in colno edinstvo, dogovorjeno dne 23. decembra 1863 med obema pogodnikoma, podaljšuje se z vsemi svojimi zdaj veljavnimi določili na leto dni ter mu se ustanavlja rok do konca 1876.

Priznavaje oba visoka pogodnika dobrotne nasledke te pogodbe sploh, ker se je samo pokazala potreba nekih novih predrugačeb, primernih premenjenim razmerom, domenila sta se, da se v letu 1876 napravi in dožene pogajanje o tem, katerih predrugačeb bi bilo v tej pogodbi želeti.

Člen II.

Pričujoča pogodba se pritrди na Dunaji, predno se konča leto 1875.

V dokaz tega sta pooblaščenca visokih pogodnikov pogodbo podpisala in na-njo pritisnila vsak svoj pečat.

Na Dunaji, dne 12. decembra 1875.

(L. S.) Baron Jožef **Žvegel** s. r.

(L. S.) Klement grof **Westphalen** s. r.

to smo vsa določila te pogodbe pretehtavši odobrili jo in pritrдili, obetamo tudi sè Svojo cesarsko in kraljevsko besedo za Sebe in Svoje naslednike, da jo bodemo po vsem nje obsežku zvesto izpolnjevali in izpolnjevati dali.

V dotrdbo tega smo pričujočo listino svojeročno podpisali ter ukazali, na-njo Naš cesarski in kraljevski pečat udariti.

Storjeno v Našem glavnem mestu Budim-Pešti dne 24. maja v letu po odrešnji sveta 1876, Našega vladanja dvajset osmem.

Franc Jožef s. r.

Andrássy m. p.

Po Najvišjem povelji Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva:

Baron Jozef **Žvegel** s. r.

c. in kr. dvorni in ministerski svetovavec.

S tem se razglašuje zgornji dogovor, ker sta va-nj privolili obe zbornici državnega zbora.

Na Dunaji, dne 25. julija 1876.

Auersperg s. r.

Pretis s. r.

97.

Ukaz ministerstev za pravosodje, notranje reči, finance in trgovino od 28. junija 1876

o zvršitvi meterske sisteme pri posameznih postavah in ukazih, ki naznanjajo neke daljave kot merodavne za določbo potnin in hojnine (denarja za hojo), ali ki obsegajo neka določila o meri in uteži gledé uredbe ječ, devanja jetnikov v železje in gledé ogledovanja mrličev.

V zvršbo postave od 23. julija 1871 (Drž. zak. od l. 1872 št. 16) in na podlogi postave od 31. marcija 1875 (Drž. zak. št. 62) ukazuje se:

§. 1.

V §. 383 kazensko-pravdnega reda od 23. maja 1873 (Drž. zak. št. 119) gledé pristojbine pričam gredoče naj veljá pri daljavi čez 15 kilometrov, — določilo §^{na} 25 v postavi o sestavljanji porotniške klopi od 23. maja 1873 (Drž. zak. št. 121) gledé pristojbin porotnikom (prisežencem) in zaupnim možem, naj veljá pri daljavi čez 7·5 kilometrov, — določilo §^{na} 15 v postavi o postavljanji komisij za zvršilo kazni od 1. aprila 1872 (Drž. zak. št. 43) gledé pristojbin zaupnim možém naj veljá pri daljavi čez 3·8 kilometre, — in določilo §^{na} 15 v tarifi k postavi za notarstvo od 25. julija 1871 (Drž. zak. št. 75) gledé pristojbin notarjem naj veljá pri daljavi čez 7·5 kilometrov.

§. 2.

Pristojbina vsled §^{ta} 5 v ukazu od 3. julija 1854 (Drž. zak. 169), o pristojbinah uradnikom, diurnistom in služabnikom in pa vsled §^{ta} 1 v ukazu od 28. septembra 1858 (Drž. zak. št. 166) določena za službene poti znese pri daljavah, za katere se pri hoji tje in nazaj ne potrebuje skupaj čez 15 kilometrov, za vsakega po pravilih pristoječega konja in za vsak mirijameter 1 gl. 5 $\frac{1}{2}$ kr avstr. veljave. — V ukazu od 5. decembra 1859 (Drž. zak. št. 221) na $\frac{1}{2}$ milje določena daljava, do katere se troški vožnje ne povračujejo, postavlja se na 3·8 kilometre.

Povračilo voznih troškov računati je pri komisijskem potovanji po mirijametnih.

Določilo gledé hojnine in vročnine, obseženo v 1. odstavku §§^{tor} 15 in 21 ukaza od 3. julija 1854 (Drž. zak. št. 169) bode veljalo pri daljavi čez 3·8 kilometre. Hojnine se daje po 23 $\frac{1}{2}$ avstr. vel. za vsak mirijameter hoje tje in nazaj.

Za drobce poti, ki ne dajó 2 kilometrov, ne bode se v računu daljave storjenem po 3. odstavku §^{ta} 15 nič povračevalo.

§. 3.

Kadar se delajo novi okovi (želežje) za jetnike, držati se je v zmislu ukaza od 22. novembra 1855 (Drž. zak. št. 201) naslednjih tež in mer, namreč :

1. Teže okovov:

a) za otroke, ženske, slabotne moške: enovito železje za noge 300 do 770 gramov težko,

dvojno železje za noge 690 gramov do 1 kilograma 40 gramov težko ;

b) za trdne moške: enovito železje za noge 1 kilogram 50 gramov do 1 kilogram 120 gramov težko,

dvojno tako železje 2 kilograma 240 gramov težko;

2. veriga (spetnica) je 32 centimetrov in pri potih (okovih) za noge 48 centimetrov dolga.

§. 4.

Odprtina, ki po navodilu za kazenska sodišča od 16. junija 1854 (Drž. zak. št. 165, §. 43, št. 3) mora biti na sredi vrat ali duri vsake ječe, bodi — kadar se na novo naredí — 42 kvadratnih centimetrov velika.

§. 5.

Kar se tiče ječ, kakó naj se ječe naredé in kakó v njih stanice uravnajo ali opravijo, bodo namesto izmer stoječih v ukazu od 24. avgusta 1849 (Drž. zak. št. 376, §§. 2 in 5), veljale te-le:

Zid, ki ječo oklepa, mora biti najmanj 4 metre visok; celica ali stanica naj bode 4 metre dolga, 2·5 metra široka, 3·5 metre visoka.

Okno bodi praviloma 2 metra nad podom.

§. 6.

V ukazu o sodnem ogledovanji mrličev od 28. januarja 1855 (Drž. zak. št. 26, §. 77) na 1 do 1½ palca postavljena dalja znese 27 milimetrov do 40 milimetrov.

Vsled določila v §. 113 bodi pri roci vaga s torili, ki ima uteži do 5 kilogramov.

§. 7.

Ta ukaz pride v moč tist dan, katerega se razglasí.

Lasser s. r.

Glaser s. r.

Chlumecky s. r.

Pretis s. r.

98.

Ukaz ministerstva notranjih reči dogovorno z ministerstvom za trgovino in finance od 7. julija 1876,

o premeni starih določil o meri in vagi, stoječih v dekretu dvorne kancelije od 30. aprila 1840, št. 10.259, gledé tega, kakšni naj bodo vozovi.

Na podlogi postave od 23. julija 1871 (Drž. zak. od l. 1872 šte. 16), s katero se je ustanovil nov red mere in vage, in postave od 31. marcija 1875 (Drž. zak. št. 62), o tem, kako je mere in uteži, ki jih katera zdaj veljajočih postav kje v misel jemlje, preobrniti v metersko mero in utež, ukazuje se takó :

Stara določila o merah in utežih, stoječa v §§. 1, 3 in 5 dekreta dvorne kancelije od 30. aprila 1840, št. 10259, o vozovih, kakšni naj bodo, predrugačujejo se po naslednjem :

Pri §. 1, po katerem širokost vóz ali kol ne sme presegati 9 D. čevljev, ustanvljajo se namesto teh 9 D. čevljev trije metri.

Pri §. 3, po katerem teža naklada na vozeh s platišči izpod 6 D. palcev širokimi, če so dvokolesni, ne sme 30 D. centov, in če so četverokolesni, ne 60 D. centov presegati, in po katerem se dalje vozovom s platišči 6 D. palcev širokimi pol cestnine odpušča, preobrača se platiščna širokost od 6 D. palcev na 16 centimetrov, po tem nakladna teža 30 centov na 16·8 meterskih centov, a nakladna teža 60 centov na 33·6 meterskih centov.

Pri §. 5, po katerem je prepovedano rabiti razen cokle drugo zaviralo za ustavljanje koles, če so narejena iz platišč izpod 6 palcev širokih, izpreminja se določilo od 6 palcev v 16 centimetrov.

Lasser s. r.

99.**Ukaz ministerstva notranjih reči dogovorno z ministerstvom za trgovino, državnim vojnim ministerstvom in ministerstvom za deželno bran od 7. julija 1876,**

o premeni starih določil mere in uteži, stoječih v dekretu dvorne kancelije od 28. aprila 1848, št. 12.242, o napravi strelivnih hranišč (municipijskih depôtov) in mirodobnih magazinov smodnika ali strelnega prahu.

Na podlogi postav od 23. julija 1871 (Drž. zak. od l. 1872 št. 16) in od 13. marcija 1875 (Drž. zak. št. 62) ukazuje se:

Razdalja (naraznost) od poslopij, kjer stanujejo ljudje, v dekretu dvorne kancelije od 28. aprila 1848, števil. 12242, po Najvišji odloki od 12. aprila 1848 za napravo strelivnih hranišč in mirovnihih magazinov smodnika (smodničnic, prahovic) ustanovljena na 400 sežnjevi najmanj, izpreminja se v pravilno razdaljo od najmanj 760 metrov.

Razdalja od 200 sežnjevi, katera je v tem dekretu dvorne kancelije postavljena za prodajne zaloge, če nimajo čez 50 centov smodnika, ustanavlja se na 380 metrov in množina zaloge, določena na 50 centov, preračunja se v 28 meter-skih centov.

Lasser s. r.

100.**Ukaz ministerstva notranjih reči dogovorno z ministerstvom za trgovino od 7. julija 1876,**

o premeni starega določila mere, stoječega v cesarskem ukazu od 3. januarja 1851 (Drž. zak. št. 16) o kidanji snega po državnih cestah.

Na podlogi postav od 23. julija 1871 (Drž. zak. od l. 1872 št. 16) in od 31. marcija 1875 (Drž. zak. št. 62) ukazuje se:

V §. 2 cesarskega ukaza od 3. januarja 1851 (Drž. zak. št. 16), po katerem so sneg kidati dolžne tiste občine (soseske, komuni), katerih ozemlje (tla) tista cesta seka, ali katere niso čez dve miljii oddaljene od tistih cest, izpreminja se le-ta razdalja v 15 kilometrov.

Lasser s. r.

101.**Ukaz ministerstva notranjih reči dogovorno z ministerstvom za trgovino in pravosodje od 7. julija 1876,**

o premeni starega določila mere, stoječega v postavi od 15. novembra 1867 (Drž. zak. št. 135) o pravici shajanja (napravljanja shodov).

Na podlogi postav od 23. julija 1871 (Drž. zak. od l. 1872 št. 16) in od 31. marcija 1875 (Drž. zak. št. 62) ukazuje se:

V §. 7 postave od 15. novembra 1867 (Drž. zak. št. 135), o pravici napravljati shode ali zборе ljudi, po katerem se ta čas, dokler zboruje državni ali kateri deželni zbor, v kraji kjer mu je zbirališče, in pa pet milj daleč na okrog ne sme dopustiti nikak shod (tabor) pod milim nebom, izpreminja se teh 5 milj razdalje v 38 kilometrov.

Lasser s. r.

102.

Ukaz ministerstva notranjih reči dogovorno z ministerstvom za trgovino in pravosodje od 7. julija 1876,

o premeni starega določila mere, stoječega v tiskovni postavi od 17. decembra 1862 (Drž. zak. od l. 1863, št. 6).

Na podlogi postav od 23. julija 1871 (Drž. zak. od l. 1872 št. 16) in od 31. marcija 1875 (Drž. zak. št. 62) ukazuje se:

V §. 14 tiskovne postave od 17. decembra 1862 (Drž. zak. od leta 1863 št. 6), kjer se vsota varščine ali kavcije določa za perijodične tiskovine, na svetlo dajane na Dunaji ali v obližji, t. j. do dveh milj na okrog od mesta, kakor tudi v drugih mestih in njihovi okolici, izpreminja se ta razdalja od 2 milj na 15 kilometrov.

Lasser s. r.

103.

Ukaz ministerstva za pravosodje od 12. julija 1876,

da se občina Avberska odkazuje pod okoliš Sežanskega okrajnega sodišča na Goriškem.

Na podlogi postave od 11. junija 1868 (Drž. zak. št. 59) odločuje se občina Avberska iz okoliša Komenskega okrajnega sodišča ter odkazuje v okoliš Sežanskega okrajnega sodišča.

Ta ukaz pride v moč 1. dne oktobra meseca 1876.

Glaser s. r.

104.

Razglas ministerstva za trgovino od 25. julija 1876,

da se lesene tekočinske mere po 100 litrov, namenjene za odmero vinskega mošta in sadjevca, pripuščajo k preskusu in štempljanju.

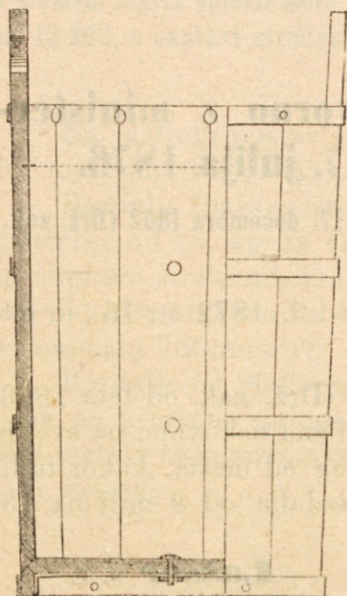
V zvršbo postave od 23. julija 1871 (Drž. zak. od l. 1872 št. 16) razglašajo se naslednji, od c. kr. prvomerske komisije izdani propisi o pripuščanji lesenih tekočinskih mer držéčih po 100 litrov k preskusu in štempljanju s tem pristavkom, da se te tekočinske mere v javnem trgovanji smejo samo za odmerjanje mošta vinskega in sadjevca (iz sadja ali ovočja) rabiti.

Chlumecky s. r.

Propisi

o narejanji in preskuševanji lesenih tekočinskih mer po 100 litrov, namenjenih za to, da se z njimi mošt vinski in sadjevec ljudem odmerja.

Iz česa so, kakšno podobo imajo in kakó se oznamenjajo.

Ta mera naj se nareja iz dog trdega lesa v obliki, kakor jo kaže pridjana podoba, ter ima naslednje obmere (dimenzije):

Gornji premer	480 milimetrov,
Doljnji „	432 „
Navpična globokost od zgornjega kraja do dna	720 „

Visokost primerna 100 litrom, do katere naj stoji lice tekočine, oznamenjati je z dvema diametralno nasprotnima znamkama (zoboma ali skobama). Gori omenjena navpična globokost je izračunjena takó, da lice tekočinsko, — kadar je posoda pravično napolnjena, — stoji blizu 100 milimetrov izpod gornjega kraja.

Da bode ložje narediti to mero, dopuščeno je, da smejo nje premeri biti do 15 milimetrov večji ali manjši nego se je gori računilo.

Na mero je vžigati: 1 H. (t. j. 1 hektoliter) in neposrednje pod tem besedo: MOŠT.

Kakó so narejene.

Doge, ki morajo biti najmanj 25 milimetrov debele, treba je na vsakem stiku z železnimi žebliji ali neti, katerih ploščasta glava ima 20 milimetrov v premeru, pritrjati na gornjem obroči takó, da bode žebljeva glavica znotraj.

Takisto se morajo štiri doge na otorah, ki naj bodo po 40 milimetrov dolge, takó zvezati sè spodnjim obročem, da bodo ti 4 neti z dvema vred, ki sta na koncih šine po dnu potegnjene, ležali v kotih pravilnega šesterokotja.

Dno, katero bode dovolj močno ter od znotraj in zunaj gladko obdelano, naj se opravi z dvema šinama, ki sta proti njegovim stikom v kotu od 45° nagnjeni.

Ti šini, ki sta 25 milimetrov široki in najmanj 1½ milimeter debeli, dosežata svoj konec s širino spodnjega čez nji nabitega obroča, s katerimi naj sta zbiti z neti (žebliji) skoz gredočimi.

Vrhi tega je vsaka šina z 8 enoliko na razno stoječimi žebliji, katerih ploske glave imajo po 8 milimetrov v premeru, pritrjena k dnu takó, da so znotraj iz lesa štrleče špice teh žebeljev okoli zavihane. — Še se skoz sredino dna zabije net takó, da mu je 25 milimetrov v premeru imajoča glava znotraj, a drugi konec je zanetan sè šinama, ki se križata (kakor pri pol-hektolitrju za suho blago).

Da bi se — kolikor je moči — ubranilo, da se otore prehitro ne ogulijo in otolčejo, mora se jim na notranji ploskvi še en železen 1½ milimeter debel obroč napeti in sè 6 neti zbiti z obročem otornjakom.

Razen obroča otornjaka (spodnjaka) in zgornjega obroča, katerih vnanji robovi (kraji) leže v ravnini zgornjega in doljnega kraja dog, imej mera še dva druga obroča, ki naj sta k dogam pribita sè 4 enoliko na razno stoječimi neti, enakšnimi ónim, s katerimi je gornji in doljnji obroč k dogam pritrjen. Obroči naj bodo vsaj 30 milimetrov široki in najmanj 1½ milimeter debeli.

Mera lahko ima železne ročaje ali držala, ki jih je takó pritrjati kakor pri večjih posodnih merah za suho blagó; držala pa sme nadomeščati tudi dvoje diametralno nasproti stoječih dog, ki iznad gornjega kraja v primerni dolgosti šterlita ter imata okrogli luknji (ušesi), skozi kateri se pretakne drog.

Preskus in meja dopuščenega pogreška ali odstopa.

Preskus naj se opravlja po propisu navodila.

Štempelj je udarjati na vnanje dno in vnanjo steno, vendar samo tedaj, kadar mera ne odstopa od dolžne vsebine čez 0.5 litra na več ali manj.

Preskusnina.

Preskusne pristojbine je plačati:

A. Za preskus in štempljanje	60 kr.
B. Za preskus brez štempljanja	30 kr.

Na Dunaji 25. dne julija meseca 1876.

C. kr. prvomerska komisija:

Herr s. r.

105.

Ukaz ministerstva notranjih reči dogovorno z ministerstvom za trgovino in finance od 31. julija 1876,

o premeni določil, stoječih v postavi od 19. marcija 1874 (Drž. zak. št. 22) in v postavi od 11. marcija 1875 (Drž. zak. št. 23) o odmerjanji potnin (pristojbin za pot) údom poslanske zbornice in delegacije državnega zbora.

Na podlogi postav od 23. julija 1871 (Drž. zak. od l. 1872 št. 16) in od 21. marcija 1875 (Drž. zak. št. 62) ukazuje se:

V §. 1 postave od 19. marcija 1874 (Drž. zak. št. 22) in od 11. marcija 1875 (Drž. zak. št. 23) o odmerjanji potnin údom poslanske zbornice in delegacije državnega zbora, po katerem oni dobivajo za povračilo potnih troškov po en goldinar avstr. v. od vsake milje, za pot sem in nazaj, postavlja se namesto milje mirijameter in dotična vsota po tej primeri namesto enega goldinarja en goldinar 32 krajcarjev.

Lasser s. r.

106.

Razpis ministerstva notranjih reči od 2. avgusta 1876,

o dogovoru med Avstro-Ogerskim in Italijo zastran tega, kakó se bodo najdenci iz Trsta v beneške provincije ali v Mantovsko provincijo in vice versa domú pošiljali.

C. kr. vlada dežel zastopanih v državnem zboru in kraljevsko-italijska vlada sta po izmenji enakoglasnih ministerskih izrečil od 30. maja, oziroma 20. junija 1876 o tem, kakó naj se najdenci (najdeniši) iz Trsta v beneške provincije ali v Mantovsko provincijo in nasproti domú pošiljajo, dogovorili se o naslednjih od Tržaškega mestnega svetovavstva, kot deželnega zbora zbranega v seji dne 13. aprila 1876, sprejetih določilih, namreč:

Člen 1.

Vlada Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva se zavezuje, da bode skrbela za to, da se domú odpravijo najdenci, kateri imajo domovinsko pravico v Trstu ter so sprejeti v kak zavod beneških provincij ali provincije Mantovske.

Nasproti prevzema vlada Njegovega Veličanstva kralja italijskega dolžnost, poskrbeti za odpravo v Tržaško najdenišnično sprejetih najdencev, kateri po domovinski pravici spadajo v kako beneških provincij ali provincijo Mantovsko, vsakega v svoje domovje.

Člen 2.

Dotični najdenci se bodo domú pošiljali še le po tem, ko kateri šest tednov v zavodu prebode, in pod tem uvetom ali pogojem, da jim telesni stan prevožnjo dopušča, da so cepljenje kôz z dobrim uspehom prestali in da je njih državljanstvo kakor gre v čisto djano.

Člen 3.

Najdenci se preizročajo v Videmski najdenišnici, ter se ji bodo povračevali troški, katere ji prizadene časno sprejemanje teh otrôk.

Člen 4.

Ti troški se z obeh strani povračujejo za otroke svoje dežele; namreč avstrijska vlada jih povračuje za najdence pod Trst spadajoče, a italijska vlada za najdence, ki so deželani beneških provincij ali Mantovske provincije.

Člen 5.

Vlada Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva plača troške poti od Trsta do Vidma za beneške in Mantovske najdence in pa troške poti od Vidma do Trsta za tiste, kateri po domovinski pravici pod Trst spadajo.

Člen 6.

Pisma gledé vožnje otrok pošiljanih v svojo domovino se pišejo neposredstveno med občinskim oblastvom Tržaškega mesta in kralj. italijskimi prefekturami Benečije in provincije Mantovske.

Člen 7.

Razumé se dobro, da se s tem novim dogovorom nikakor ne predrugačujejo poprejšnje domembe o vzajemnem in brezplačilnem preskrbovanji otrôk najdencev, kateri spadajo v eno izmed obeh držav ter se preskrbujejo v kakem zavodu druge države.

Zgornji dogovor pridi v moč 1. dne julija meseca 1876.

Lasser s. r.

107.

Razglas ministerstva za trgovino od 8. avgusta 1876,

s katerim se razglašajo dodatna določila k meroizkusnemu redu in tarifi meroizkusnih pristojbin od 19. decembra 1872 (Drž. zak. št. 171).

V zvršbo postave od 23. julija 1871 (Drž. zak. št. 16 l. 1872) o novem mernem in utežnem redu, in postave od 24. marcija 1876 (Drž. zak. št. 50) o preuredbi nekih določil mernega in utežnega reda od 23. julija 1871, razglašajo se naslednji dodatki, ki jih je izdala c. kr. prvomerska komisija k meroizkusnemu redu in tarifi meroizkusnih pristojbin dné 19. decembra 1872 (Drž. zak. št. 171).

Chlumecky s. r.

Tretji dodatek meroizkusnemu redu

od 19. decembra 1872.

K §^{om} 5 — 9 in 11.

I. O dopuščanju oljnih mér.

Za prodajo olja na drobno dopuščajo se posebne posodne mere, držeče po 1, 0·5, 0·2, 0·1, 0·05 in 0·02 litra k meroizkustvu in štempljanju.

S temi posodnimi merami se lahko, ako so deželne potrebe take, tudi mleko meri.

O njih zvršbi in preskušnji so merodajna naslednja določila.

Oznamenilo.

Oznameniti jih je jasno tako, da se gori navedene številke s pristavkom besede: Liter ali črke L. nanje vdarijo ali pritisnejo, in drobec je oznamenovati samo v decimalih.

Oblika.

Te mere je izdelovati, ker so razalne mere, v obliki cilindra, kateremu je višina dvakrat tolika kakor premer.

Količine raznih mér, v milimetrih, so torej nasleduje :

Veličina mere	premera	izračunjena vrednost	visokosti
1 L.	86·0		172·1 ^{mm}
0·5 "	68·3		136·5 "
0·2 "	50·3		100·6 "
0·1 "	39·9		79·8 "
0·05 "	31·7		63·4 "
0·02 "	23·4		46·7 "

Da bode laže narejati té mere, dopuščeni so v premerih odstopi od gori navedenih, kateri pa pri merah o 1 litra do 0·2 litra ne smejo čez 2 milimetra, pri manjših čez 1 milimeter več ali manj znesti.

Naprava in druge posebnosti.

Za oljne mére sme se rabiti samo železen pleh fino pocinjan, ki mora biti dovolj debel, da lahko pretrpi razne vplive pri rabljenji. Pri lotanji se sme rabiti samo popolnoma čist cin.

Te mere se ločijo od tekočinskih mér v tem, da nimajo spodnjih podkreovalnih obročev, da se olje laže odtaka, in da imajo namesto gornjega obroča samo progo pri meri po 1 litru 15 milimetrov, pri merah po 0·5 in 0·2 litra 10 milimetrov in pri manjših 8 milimetrov široko; ta proga se tako naredi, da se pleh zgoraj najprej v širokosti 2 milimetrov in potem zopet, po razni velikosti mere, vèn doli zaviha in na vnanjo steno mere trdno pritolče.

Ta proga je tudi zato, da se meroizkusni štampelj nanjo vdari, zato pri oljnih merah ni tistih dveh cinastih kapelj.

Spodnji rob oljnih mér sme čez spodnjo ravnino dna, katero mora biti kakor pri tekočinskih merah, gledati samo za 2 milimetra.

Ker se oljne mere polnijo samo tako, da se potopé, dôbé namesto navadnega ročaja obesno kljuko, katera se naredi tako, da se plehova proga, dovolj dolga, na gornjem konci kljukasto zakrivljena, sè zavihanimi robovi na posodo privarí.

Na to kljuko se udari mojstersko znamenje; te kljuke naj bodo tam, kjer so privarjene na posodo, precej pod robom za 3 do 4 milimetre pravokotno odvihane.

Preskus in meje pogrškov.

Odstop oljnih mér od postavne vsebine ne sme več ali manj biti večí :

pri meri po 1 liter nego	$\frac{1}{400}$	postavne vsebine,
pri merah po 0·5 in 0·2	$\frac{1}{200}$	" "
pri manjših	$\frac{1}{100}$	" "

Štempljanje.

Štampelj se udarja na podkreovalni obroč na gornjem robu mere.

K §§^{om} 5—9 in 11.**II. Kake in iz česa naj bodo kovinske tekočinske mere po 5, 10, 20 in 50 litrov.**

Tekočinske mere iz kovine po 5, 10, 20 in 50 litrov vsebine smejo se narejati razen oblike, propisane v drugem dodatku meroizkusnemu redu od 19. decembra 1872 (Drž. zak. št. 17 l. 1875) tudi v konični obliki.

Ako so v tej obliki, smejo se delati tudi iz fino zacinjenega belega pleha, ali iz kotlovinskega pleha, toda v zadnjem slučaju treba, da so od znotraj s čistim cinom popolnoma in do dobrega zacinjene.

Tem meram se dajó naslednje količine v milimetrih:

	5 l.	10 l.	20 l.	50 l.
Spodnji premer	200	250	320	430
Zgornji „	100	125	160	215
Navpična globokost od zgornjega roba do dna	282	363	440	606,

pri teh količinah je tekočinsko lice, ako so prav napolnjene, oziroma za 20, 25, 30 in 35 milimetrov pod zgornjim robom.

Da bude lažje narejati te mere, dopuščeni so pri premerih odstopi od gori izračunjenih vrednostih do 3 odstotkov več ali manj, in lice tekočine sme biti od zgornjega roba, ako so prav napolnjene, pri merah po 5 in 10 litrov: 10 do 30 milimetrov; pri merah po 20 in 50 metrov: 20 do 50 milimetrov.

Zgornji in spodnji rob posode je podkrepiti z obročem 15 do 30 milimetrov širokem. — Kar se tiče druge naprave, oznamenila in mej pogreškov, merodajni so propisi veljajoči za valjaste tekočinske posode iz kovine z ožjim vratom enake velikosti.

Štempljajo se te mere na mestih, kjer so čepki prinetani, potem na cinovih kapljah, ki se pritiskajo — po dve v enem premeru druga drugi nasproti — na stikih dna sè stranskimi stenami.

K §§^{om} 19, 21, 22 in 23.**0 dopuščanja trgovskih utež iz litega železa po 50 kilogramov.**

Trgovske uteži iz litega železa po 50 kilogramov se dopuščajo k preskusu in štempljanju. Oznamenilo imajo: 50 K. na zgornji ploskvi z vglobljenimi črkami vlito.

Te uteži je narejati tako, kakor je propisano v §. 21 meroizkusnega reda od 19. decembra 1872 (Drž. zak. št. 171) za trgovske uteži po 20, 10 in 5 kilogramov.

Obmere so, ako se vzame primerna težkota litega železa = 7·1, naslednje:

	Milimetrov
Cela visokost	217·2
Visokost do ravnine, na kateri stoji mali koželj . . .	181·0
Visokost malega koželja in polokrožnega nastavka . .	36·2
Premer spodnje ploskve	217·2
„ najzgornje ploskve	206·3
„ izrezanega koželja spodaj	85·0
„ „ „ zgoraj	103·1

	Milimetrov
Premer malega koželja spodaj	59·7
” ” ” zgoraj	41·6
Notranji premer babice	22·0
Debelina babice	8·0
Širina babice	22·0
Notranji premer krožca	78·0
Debelina krožca	16·0

Za uteži iz litega železa po 50 kilogramov veljajo, kar se tiče druge naprave, propisi v §ⁿ 22 meroizkusnega reda od 19. decembra 1872, za trgovske uteži po 20, 10 in 5 kilogramov. Kar se tiče upravnih votline, je utež po 50 kilogramov vlivati tako, da bode za 300 gramov največ in 120 gramov najmanj lažja, nego iz celega vlita polnotežna bistveno enake velikosti.

Odstop trgovskih utež po 50 kilogramov od meroizkusnega pravila ne sme presegati 5 gramov in je dopuščen samo tako, da je utež težja ne lažja.

K §^{om} 41 — 45.

0 dopuščanja suhih plinomerov.

K preskusu in štempljanju se dopuščajo tudi tako imenovani suhi plinomeri, pri katerih se meri plin po sestavi suhih predelov s premičnimi stenami (mehu podobnimi napravami), ki tiče v popolnoma zaprtem okrovu, ki ne pušča plina. Nad mernimi predeli je posebno odločen prostor, v katerem se prenaša premikanje sten sem ter tja na razdelilne zapahe in na štelno orodje.

Kako naj se oznamenjajo in kaki naj bodo suhi plinomeri.

Od vsakega suhega plinomera, katerega je preskusiti, se zahteva:

- a) da izražuje plinovo množino v kubičnih metrih, in da je ta nakaz narejen na štelnem orodju;
- b) da ima imé in stanovališče tistega, kateri ga je delal, in fabriško število;
- c) da je vhodno in izhodno mesto plina kakor tako oznamenjano;
- d) da so mreže notranjih predelov take, da ne puščajo čisto nič plina, in da so zapahi na zapašnih licih natanko vbrišani;
- e) da je vsota mernih prostorov, katerih je vedno dvakrat toliko kakor mehovi ali notranjih predelov, pri plinovem tlaku od 40^{mm} višine vodnega slopa v obliki: $I = . .$ litrov, isto tako največa plinova prostornina, katero naj prepušča v eni uri, v obliki: $V = . .$ kubičnih metrov na plinomeru natančno;
- f) da ni moči priti do štelnega orodja, ne pokvarivši pozneje udarjenega štemplja, in da posamezne cifrenice štelnega orodja obsegajo samo taka števila, katera merjeno množino plina v kubičnih metrih izražujejo; vrhi tega mora biti še priprava, da se z njo lahko domerjajo mali prostorninski deli prehlavšega plina nízdoli do tiste količine, katera je potrebna k natančni določitvi takega mogočega pogrška.

Nepokojnega kazalca pri suhih plinomerih ni potreba.

Štempljanje in meje pogreška.

Štempljati se smejo suhi plinomeri samo tedaj, ako odstop plinove množine, katero kaže štelno orodje, od zares prehlapevsčega plina ne preseza dveh odstotkov preveč ali premalo.

Štempljajo naj se tako, da se štemplji po večkrat nanje udarijo in sicer tako, da ne bode moči priti ni do štelnega orodja, ni do mernih prostorov ne pokvarivši štempljev.

Tretji dodatek k tarifi meroizkustvenih pristojbin.

od 19. decembra 1872.

K II. Tekočinske mere.

Za preskus in štempljanje oljnih mer, in za sam preskus brez štempljanja pobirati je iste pristojbine, katere so ustanovljene v tarifi meroizkustvenih pristojbin od 19. decembra 1872 (Drž. zak. št. 171) in v prvem dodatku k tej tarifi od 18. julija 1874 (Drž. zak. št. 110).

K V. Uteži.

Za trgovske uteži iz litega železa po 50 kilogramov se pobirajo naslednje pristojbine:

A. Za preskus in štempljanje	40 kr.
B. " " brez štempljanja	20 "

K VIII. Plinomeri.

Pri suhih plinomerih je postavljati pristojbine ustanovljene v predalu A in B odstavka VIII za mokre plinomere v dvojnem znesku. Pristojbine postavljene v predalu C odpadejo.

C. kr. prvomerska komisija:

Herr s. r.

108.

Razglas ministra za trgovino od 8. avgusta 1876,

da je država pridobila c. kr. privilegirano Dnjestersko železnico.

Ker so na podlogi postave od 18. marcija 1876 (Drž. zak. št. 48) vsled pogodbe, ki sta jo sklenila c. kr. finančno ministerstvo ter c. kr. trgovinsko ministerstvo z ene strani, in c. kr. privilegirana Dnjesterska železnica v likvidaciji ter kurator sodniško postavljen v skupno zastopanje pravic imateljev predstvenih obligacij imenovane železniške družbe z druge strani dné 29. aprila 1876, železniške poteze c. kr. privilegirane Dnjesterske železnice vpisane v železniški knjigi c. kr. deželne sodnije v Levovu, zlasti glavna poteza od Chyrova do Stryja sè

stransko železnico od Drohobiča do Boryslava z vsem, kar zraven spada premičnega in nepremičnega blaga in z vsemi iz koncesijeizvirajočimi in drugimi pravicami prešle na c. kr. državno upravo, v katere imenu vodi delovanje imenovanih železniških potez na podlogi pogodbe od 10. aprila 1876 počenši od 1. maja 1876 Perva ogersko-gališka železniška družba, izgubé odslej na podlogi Najvišje odloke od 25. julija 1876 določila dopustnega pisma od 5. septembra 1870 (Drž. zak. št. 135) moč in veljavo.

Chlumecky s. r.

109.

Ukaz ministerstva notranjih reči od 11. avgusta 1876,

o začetku uradovanja novo ustanovljenega c. kr. policijskega ravnateljstva v Gradci.

Uradovanje novo ustanovljenega c. kr. policijskega ravnateljstva v Gradci naj se začne dne 1. septembra 1876.

Lasser s. r.